

Hadith-hadith Masyhur Berkaitan *Al-Faḍā'il*: Kajian Kefahaman dan Pengamalannya dalam Kalangan Guru-guru Pendidikan Islam di Pasir Gudang, Johor

Mohd Shukri Mohd Senin
Universiti Malaya, ibnumubarak82@gmail.com

Faisal Ahmad Shah
Universiti Malaya, faisalas@um.edu.my

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk mengetahui bagaimanakah tahap kefahaman dan pengetahuan guru-guru pendidikan Islam khususnya di Negeri Johor serta pengamalan mereka berkaitan hadis-hadis fadilat. Data yang diperlukan diperolehi melalui instrumen borang soal selidik dan dianalisis menggunakan perisian Statistical Package for Social Science (SPSS) versi 22. Sampel kajian ataupun responden yang terlibat di dalam kajian ini adalah seramai 291 orang yang dipilih secara rawak. Data yang diperolehi telah dianalisis menggunakan ujian statistik deskriptif yang merangkumi kekerapan, peratusan, min dan sisihan piawai serta dijalankan juga ujian perbandingan min bagi melihat perbezaan min dan kewujudan perbezaan yang signifikan berkaitan tahap kefahaman dan pengamalan di kalangan sampel kajian. Hasil kajian mendapati tahap kefahaman guru-guru pendidikan Islam di daerah Pasir Gudang, Johor berkaitan hadith-hadith fadilat adalah berada di tahap sederhana tinggi dengan nilai skor min 3.89 manakala tahap pengamalan mereka pula secara keseluruhannya juga berada di tahap sederhana tinggi dengan nilai skor min 3.34.

Kata kunci: kefahaman dan pengamalan, hadith fadilat, guru pendidikan Islam

Famous Hadith Related to Al-Faḍā'il: A Study of Understanding and its Practice Among Islamic Education Teachers in Pasir Gudang, Johor

Abstract

The purpose of this study is to find out the level of understanding and knowledge of Islamic education teachers especially in the State of Johor and their practice regarding fadilat hadiths. The required data was obtained through questionnaire forms and analyzed using Statistical Packages for Social Science (SPSS) version 22. The sample of this study or respondents involved in this study was 291 persons which randomly selected. The data obtained were analyzed by using a descriptive statistical test which consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation. The mean comparison test was used to observe the

mean difference and the significant differences in the level of understanding and practice among the samples. The findings show that the level of understanding of Islamic education teachers in the district of Pasir Gudang, Johor related fadilat hadiths are at moderate high with the mean score of 3.89 while their practice level as a whole is also at moderate high with the mean score of 3.34.

Keywords: *understanding and practice, al-Faḍā'il hadith, Islamic education teachers*

Pendahuluan

Hadith Rasulullah SAW telah diiktiraf secara ijmak bahawa ianya merupakan sumber kedua dalam perundangan Islam selepas al-Quran¹. Peningkaran terhadap kenyataan ini adalah umpama peningkaran terhadap dalil-dalil *qaṭ'ī*². Justeru, pemeliharaan hadith-hadith Rasulullah SAW daripada segala bentuk pendustaan adalah antara jihad ilmu yang mendapat kedudukan tinggi di dalam Islam. Penulisan hadith-hadith Rasulullah SAW. yang menghiasi halaman-halaman buku-buku terbitan terkini yang menggunakan rujukan daripada kitab-kitab lama atau klasik tanpa pernyataan status yang jelas menyukarkan umat Islam khususnya di Malaysia untuk berpegang dan mengamalkan hadith-hadith berkaitan. Apatah lagi sekiranya hadith-hadith tersebut adalah berstatus *da'īf* (lemah), *da'īf jiddan* (bersangatan lemah) dan *mawḍū'* (palsu).

Walaupun usaha-usaha takhrij dan analisis secara kritis kian banyak dilakukan oleh pelajar-pelajar diperingkat pengajian tinggi (lanjutan) mahupun ulama-ulama hadith yang berkeahlian, namun penyebaran hadith-hadith Rasulullah SAW yang mempunyai ciri-ciri kepalsuan yang jelas juga kian meningkat. Justeru, usaha-usaha menangani penyebaran hadith-hadith *da'īf* (lemah), *da'īf jiddan* (bersangatan lemah) dan *mawḍū'* (palsu) ini perlu diteruskan agar kesinambungan jihad ilmu khasnya pemeliharaan hadith-hadith Rasulullah SAW senantiasa mendapat pembelaan yang selayaknya di sepanjang zaman.

¹ Muhammad Mustafa Azami, *Kajian Metodologi dan Penulisan Hadith*, terj. Engku Ibrahim Engku Ismail (Selangor: Percetakan Dewan Bahasa dan Pustaka, 1989), 9.

² Muḥammad Abū Zahw, *Al-Ḥadīth wa al-Muḥaddithūn aw 'Ināyah al-Ummah al-Islāmiyyah bi al-Sunnah al-Nabawiyyah* (t.t.p : t.p, t.t), 20.

Apabila hadith-hadith yang berstatus *da'if* (lemah), *da'if jiddan* (bersangatan lemah) dan *mawḍū'* (palsu) ini tersebar dalam kalangan masyarakat Islam di Malaysia secara umum, maka kemungkinan besar juga ada di antara masyarakat Islam ini yang mengamalkan hadith-hadith ini tanpa mengetahui statusnya kerana di dalam buku-buku yang tersebar dalam kalangan masyarakat Islam ini kebanyakannya adalah tidak dinyatakan status hadithnya. Guru-guru yang berlatarbelakangkan pendidikan agama Islam juga tidak terkecuali dalam pengamalan hadith-hadith ini. Justeru, diskusi ini akan cuba menganalisis hasil dapatan kajian berkaitan kefahaman dan pengamalan hadith-hadith berkaitan fadilat dalam kalangan guru-guru pendidikan Islam.

Objektif Kajian

Objektif kajian ini adalah untuk mengetahui tahap kefahaman serta pengamalan guru-guru pendidikan Islam di daerah Pasir Gudang, Johor berkaitan hadith-hadith fadilat yang statusnya adalah *da'if jiddan* (bersangatan lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la aṣl lah* (tiada asal baginya). Selain itu, kajian ini juga ingin mendapatkan kepastian adakah wujud perbezaan yang signifikan berkaitan kefahaman dan pengamalan berkaitan hadith-hadith fadilat akibat perbezaan latar belakang guru-guru pendidikan Islam.

Populasi dan Sampel Kajian

Populasi ialah kumpulan sasaran pengkaji supaya sesuatu dapatan kajian dapat diaplikasikan. Di dalam kajian ini, populasi sasaran pengkaji adalah terdiri daripada guru-guru pendidikan Islam di daerah Pasir Gudang, Johor. Data yang diperolehi daripada Jabatan Pelajaran Negeri (JPN) Johor menunjukkan sejumlah 1040 orang guru pendidikan Islam di seluruh Daerah Pasir Gudang yang mengajar di sekolah rendah dan sekolah menengah. Jadual 5.0 di bawah menunjukkan bilangan guru pendidikan Islam yang berada di Daerah Pasir Gudang, Johor berdasarkan tahap pendidikan peringkat siswazah dan bukan siswazah.

Jadual 1: Bilangan Guru Pendidikan Islam Siswazah dan Bukan Siswazah

Bil	Bahagian Sekolah	Pengisian Guru		
		Siswazah	Bukan Siswazah	Jumlah
1	Sek. Rendah (Harian)	767	56	823
2	Sek. Menengah (Harian)	216	1	217
Jumlah		983	57	1040

Sumber: Data Jabatan Pelajaran Negeri Johor (2017)

Di dalam kajian ini, sejumlah 400 orang guru pendidikan Islam telah dipilih secara rawak untuk diberikan instrumen soal selidik yang merupakan sumber utama di dalam kajian ini. Pemilihan sampel telah dibuat secara rawak bagi memberikan peluang yang sama kepada individu untuk terlibat sebagai sampel kajian ini dalam mewakili populasi yang dikaji. Namun, daripada 400 orang guru tersebut, hanya sejumlah 309 orang sahaja yang mengembalikannya semula dan seterusnya hanya sejumlah 291 instrumen soal selidik sahaja yang boleh digunapakai untuk dijalankan analisis berkaitan kajian ini.

Dalam hal ini, Krejcie dan Morgan³ berpendapat bahawa saiz sampel yang sesuai bagi bilangan saiz populasi seramai 1040 orang ialah 285 orang. Ini adalah merujuk kepada Jadual Penentuan Saiz Sampel sebagaimana yang dinyatakan di dalam jadual 2 dibawah. Dengan itu, sejumlah 291 orang responden yang menjadi sampel bagi kajian ini adalah menepati pendapat Krejcie dan Morgan ini.

³ Haris Abd Wahab & Siti Hajar Abu Bakar Ah, ed., *Kaedah Penyelidikan Kerja Sosial Pengalaman di Lapangan* (Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2016), 23.

Jadual 2: Jadual Penentuan Saiz Sampel Menurut Krejcie dan Morgan

N	S	N	S	N	S
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	1000000	384

Nota: N adalah saiz populasi. S adalah saiz sampel.

Sumber:https://home.kku.ac.th/sompong/guest_speaker/KrejcieandMorgan_article.pdf

Instrumen Kajian

Instrumen bagi mendapatkan data yang digunakan di dalam kajian ini hanyalah melalui borang soal selidik. Item-item soalan yang dikemukakan di dalam borang soal selidik adalah terdiri daripada soalan-soalan yang diletakkan di bawah 4 bahagian utama iaitu Bahagian A berkenaan latar belakang responden yang mempunyai 6 item. Bahagian B adalah berkaitan kefahaman hadith-hadith fadilat yang mempunyai 7 item. Bahagian C adalah berkaitan tahap pengetahuan responden tentang hadith-hadith fadilat yang dinyatakan yang mempunyai 14 item.

Pada Bahagian D pula adalah berkaitan pengamalan responden tentang amalan-amalan yang dinyatakan samaada berdasarkan hadith-hadith fadilat yang diketahui atau pun tidak yang mempunyai 20 item. Kesemua hadith-hadith yang dikemukakan di dalam borang soal selidik ini adalah terdiri daripada hadith-hadith yang terlalu *da'if* (lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la aṣl lah* (tiada asal baginya) yang diambil daripada hadith-hadith yang menjadi bahan penyelidikan pengkaji. Pengkaji telah mengenalpasti status hadith-hadith tersebut melalui hasil takhrij yang telah dijalankan. Jadual di bawah adalah ringkasan berkaitan item-item yang terdapat di dalam borang soal selidik.

Jadual 3: Item-item Soalan Borang Soal Selidik

Bahagian	Perkara	Jumlah
Bahagian A	Maklumat latar belakang responden	6 Item
Bahagian B	Kefahaman responden berkaitan hadith-hadith fadilat	7 Item
Bahagian C	Pengetahuan responden terhadap hadith-hadith fadilat yang dinyatakan	14 Item
Bahagian D	Pengamalan responden terhadap hadith-hadith fadilat yang dinyatakan	20 Item
Jumlah		47 Item

Sumber: Borang Soal Selidik

Skala pengukuran yang digunakan di dalam soal selidik ini adalah berbentuk skala likert berdasarkan pilihan jawapan Sangat Tidak Setuju (STS), Tidak Setuju (TS), Tidak Pasti (TP), Setuju (S) dan Sangat Setuju (SS). Skala likert ini digunakan sebagai pilihan jawapan responden bagi item-item soalan bahagian B dan D. Manakala item-item soalan bahagian B pula berdasarkan pilihan jawapan Pernah Mengetahui (PM) atau pun Tidak Pernah Mengetahui (TPM).

Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen

Kesahan dan kebolehpercayaan sesuatu instrumen adalah penting bagi memastikan dapatan yang diperolehi boleh dipercayai dan tidak dipersoalkan. Dengan itu, memastikan kesahan dan kebolehpercayaan instrumen adalah penting untuk mengesahkan kebolehpercayaan dan kualiti instrumen yang digunakan. Langkah pertama memastikan kualiti instrumen ialah dengan memastikan kesahan instrumen yang digunakan diikuti langkah seterusnya, iaitu menentukan kebolehpercayaan.

Kesahan Instrumen Kajian

Aspek kandungan adalah aspek penting dalam memastikan item soal selidik yang digunakan benar-benar sah. Secara teknikal, kesahan sesuatu instrumen merujuk kepada samaada instrumen itu mengukur apa yang sepatutnya diukur⁴. Kesahan didefinisi sebagai nilai korelasi antara pengukuran dan nilai sebenar variabel. Jika pengukuran yang dibuat bertepatan dengan nilai sebenar sesuatu variabel, maka nilai korelasinya adalah tinggi dan penyelidikan tersebut mempunyai kesahan yang tinggi⁵. Dalam konteks ini, instrumen yang digunakan ialah borang soal selidik. Bagi memastikan kesahan kandungan, item soal selidik digubal berdasarkan pengubahsuaian daripada soal selidik yang telah diakui sebagai sah oleh pensyarah di dalam bidang berkenaan.

⁴ Mohd Awang Idris, Haslina Muhammad & R Zirwatul Aida R Ibrahim, *Metodologi Penyelidikan Sains Sosial* (Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2018), 72.

⁵ Chua Yan Piaw, *Kaedah Penyelidikan*, ed. ke-3 (Selangor, Malaysia : McGraw-Hill Education, 2014), 267.

Kebolehpercayaan Instrumen Kajian

Kebolehpercayaan dalam sesuatu penyelidikan merujuk kepada keupayaan memperoleh nilai yang serupa apabila pengukuran yang sama diulangi⁶. Secara umumnya, kebolehpercayaan merujuk kepada ketekalan skor ujian⁷. Ini bermakna seseorang individu itu akan mendapat skor yang sama daripada sesuatu instrumen seandainya kebolehan individu itu adalah tekal tidak berubah walaupun diukur berkali-kali dengan instrumen yang sama. Justeru, pengkaji menggunakan kaedah ketekalan dalaman bagi menentukan pekali kebolehpercayaan iaitu mencari pekali alfa atau dikenali sebagai Cronbach Alpha bagi setiap konstruk dan keseluruhan instrumen soal selidik melalui program Statistical Package for Social Science (SPSS).

Untuk memastikan kebolehpercayaan instrumen soal selidik berada pada tahap memuaskan, pengkaji telah menjalankan analisis kebolehpercayaan terhadap kajian rintis dan kajian sebenar. Tujuan menjalankan analisis kebolehpercayaan terhadap kedua-dua kajian ini adalah untuk melihat kestabilan nilai Cronbach Alpha yang diperoleh. Nilai pekali kebolehpercayaan yang diperoleh daripada hasil kajian rintis dan kajian sebenar dianalisis dan dibandingkan dengan Jadual Nilai Pekali Kebolehpercayaan bagi mengenal pasti item yang memerlukan penambahbaikan, pengubahsuaian atau disingkirkan dari instrumen kajian yang dibina. Jadual Nilai Kebolehpercayaan boleh dijadikan panduan dalam mentaksir kebolehterimaan instrumen kajian dari segi kebolehpercayaan berasaskan nilai pekali kebolehpercayaan. George and Mallery⁸ (2003) mencadangkan Tahap Nilai Pekali Kebolehpercayaan sebagaimana yang dinyatakan di dalam Jadual 4 di bawah.

⁶ Chua Yan Piaw, *Kaedah Penyelidikan*, 270.

⁷ Mohd Awang Idris, Haslina Muhammad dan R Zirwatul Aida R Ibrahim, *Metodologi Penyelidikan Sains Sosial*, 69.

⁸ "Introduction to Cronbach's Alpha", laman sesawang *matchowrd.com*, dicapai 3 Februari 2018, <https://matchowrd.com/introduction-to-cronbachs-alpha/>

Jadual 4: Panduan Tahap Nilai Pekali Kebolehpercayaan

Bil	Pekali kebolehpercayaan	Tahap kebolehpercayaan
1	0.90 atau lebih	Amat baik (<i>Excellent</i>)
2	0.80 – 0.89	Baik (<i>Good</i>)
3	0.70 – 0.79	Boleh Diterima (<i>Acceptable</i>)
4	0.60 – 0.69	Diragui (<i>Questionable</i>)
5	0.50 – 0.59	Tidak Baik (<i>Poor</i>)
6	0.00 - 0.49	Ditolak (<i>Unacceptable</i>)

Sumber: <https://matchoward.com/introduction-to-cronbachs-alpha>

Analisis kebolehpercayaan bagi kajian sebenar ini dilakukan adalah untuk melihat sama ada nilai pekali kebolehpercayaan yang didapati adalah stabil bagi setiap konstruk yang telah ditetapkan jika dibandingkan dengan kajian rintis sebelum ini. Seramai 291 orang guru pendidikan Islam terlibat dalam kajian sebenar ini. Semua nilai kebolehpercayaan diinterpretasi berdasarkan Jadual Nilai Kebolehpercayaan yang telah dinyatakan.

Jadual 5: Ringkasan Analisis Kebolehpercayaan Instrumen bagi Kajian Sebenar

Bil	Konstruk	Bilangan Item	Nilai Alfa	Interpretasi
1	Kefahaman hadith-hadith fadilat	7	0.738	Sederhana
2	Pengetahuan hadith-hadith fadilat	14	0.812	Baik
3	Pengamalan hadith-hadith fadilat	20	0.942	Amat Baik
Jumlah		41	0.871	Baik

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Jadual 5 menunjukkan dapatan kebolehpercayaan instrumen soal selidik bagi responden guru-guru pendidikan Islam. Berdasarkan Jadual 5, didapati bahawa nilai Cronbach Alpha bagi setiap konstruk adalah dalam julat 0.738 hingga 0.942. Konstruk Kefahaman Hadith-hadith Fadilat mencatatkan nilai kebolehpercayaan yang paling rendah iaitu 0.738. Manakala, konstruk Pengamalan Hadith-hadith Fadilat pula mencatatkan nilai kebolehpercayaan yang paling tinggi iaitu 0.942. Sementara itu,

nilai Cronbach Alpha keseluruhan bagi instrumen penilaian ini ialah 0.871.

Berdasarkan hasil dapatan kajian sebenar, dapat disimpulkan bahawa instrumen soal selidik yang digunakan di dalam kajian ini boleh dikatakan mempunyai nilai kebolehpercayaan yang memuaskan, diterima dan sesuai digunakan dalam kajian ini.

Penganalisan Data

Semua data yang dikumpul, dikodkan dan seterusnya dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS)* versi 22. Sebelum analisis dijalankan, data disaring terlebih dahulu bagi melihat ciri-ciri sebenar yang wujud sebelum analisis dapat dijalankan. Penyaringan data amat penting dalam memastikan data yang dianalisis adalah tepat dan bagi mengenal pasti wujudnya *missing value* yang timbul akibat kegagalan responden dalam menjawab soal selidik yang diberikan dan seterusnya boleh menjejaskan analisis data.

Proses penganalisan data hanya melibatkan kaedah analisis deskriptif dan kaedah perbandingan min. Bagi tujuan interpretasi tahap data deskriptif kajian secara keseluruhan, dapatan kajian berkaitan kefahaman dan pengamalan hadith-hadith fadilat dianalisis berpandukan jadual interpretasi dapatan deskriptif yang telah diadaptasi daripada interpretasi skor min tingkah laku efektif yang dirumuskan oleh Nunally⁹, seperti yang ditunjukkan dalam jadual 6 dibawah:

Jadual 6: Interpretasi Dapatan Deskriptif

Bil	Skor Min	Interpretasi
1	1.00 hingga 2.00	Rendah
2	2.01 hingga 3.00	Sederhana Rendah
3	3.01 hingga 4.00	Sederhana Tinggi
4	4.01 hingga 5.00	Tinggi

Sumber: Nunally, 1994

⁹ Mohamed Najib Abdul Ghafar, "Kaitan Antara Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua Dengan Kepuasan Kerja Ketua Panitia di Daerah Kluang", laman sesawang *eprints.utm.my*, dicapai 3 Februari 2018 <http://eprints.utm.my/12154/1/JEM-2011-1-006.pdf>

Statistik Deskriptif

Statistik deskriptif digunakan bagi menerangkan ciri-ciri sampel atau kombinasi pemboleh ubah. Statistik deskriptif digunakan untuk memberikan gambaran tentang latar belakang responden dari umur, jantina, aspek kefahaman dan pengetahuan berkaitan hadith-hadith, pengamalan atau tingkahlaku terhadap hadith-hadith fadilat dan sebagainya. Analisis adalah berbentuk kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai.

Keputusan Analisis Item-item Bahagian A

Bahagian A adalah berkaitan dengan latar belakang responden yang terdiri daripada 6 item soalan iaitu jantina, umur, peringkat pendidikan, nama Institusi Pengajian Tinggi atau pun Universiti, pengkhususan ijazah pertama dan tempoh perkhidmatan sebagai guru.

Bilangan Responden Berdasarkan Jantina

Jadual 7 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan jantina. Jadual di bawah menunjukkan seramai 87 orang (29.9%) responden yang terlibat dalam kajian ini adalah terdiri daripada lelaki dan 204 orang (70.1%) pula adalah perempuan. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 7: Bilangan Responden Berdasarkan Jantina

Jantina	Bilangan Sampel	Peratus
Lelaki	87	29.9%
Perempuan	204	70.1%
Jumlah	291	100%

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Bilangan Responden Berdasarkan Umur

Jadual 8 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan umur. Jadual di bawah menunjukkan seramai 291 orang (100%) responden yang terlibat dalam kajian ini adalah terdiri daripada 11 orang (3.8%) responden yang berumur dalam lingkungan 21-25 tahun, 48 orang (16.5%) dalam lingkungan umur 26-30 tahun, 84 orang (28.9%) berumur dalam lingkungan 31-35 tahun dan 76 orang (26.1%) berumur dalam lingkungan 36-40 tahun, 36 orang (12.4%) berumur dalam lingkungan 41-45 tahun, 30 orang

(10.3%) berumur dalam lingkungan 46-50 tahun dan 6 orang (2.1%) berumur dalam lingkungan 51-55 tahun. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 8: Bilangan responden berdasarkan umur

Umur	Bilangan Sampel	Peratus (%)
21-25 tahun	11	3.8
26-30 tahun	48	16.5
31-35 tahun	84	28.9
36-40 tahun	76	26.1
41-45 tahun	36	12.4
46-50 tahun	30	10.3
51-55 tahun	6	2.1
Jumlah	291	100.0

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Bilangan Responden Berdasarkan Peringkat Pendidikan

Jadual 9 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan peringkat pendidikan. Jadual di bawah menunjukkan seramai 291 orang (100%) responden yang terlibat dalam kajian ini adalah terdiri daripada 17 orang (5.8%) responden yang mencapai peringkat pendidikan diploma, 237 orang (81.4%) mencapai peringkat pendidikan ijazah sarjana muda dan 37 orang (12.7%) mencapai peringkat pendidikan ijazah sarjana. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 9: Bilangan responden berdasarkan peringkat pendidikan

Peringkat Pendidikan	Bilangan Sampel	Peratus (%)
Diploma	17	5.8
Ijazah Sarjana Muda	237	81.4
Ijazah Sarjana	37	12.7
Jumlah	291	100.0

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Bilangan Responden Berdasarkan Nama Institusi Pengajian Tinggi

Jadual 10 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan nama institusi pengajian tinggi. Jadual di bawah menunjukkan seramai 291 orang (100%) responden yang terlibat dalam kajian ini

adalah terdiri daripada 67 orang (23%) responden adalah lepasan dari Universiti Malaya, 54 orang (18.6%) adalah lepasan dari Universiti Kebangsaan Malaysia, 29 orang (10%) adalah lepasan dari Universiti Islam Antarabangsa Malaysia, 27 orang (9.3%) adalah lepasan dari Universiti Sains Islam Malaysia, 4 orang (1.4%) adalah lepasan dari Universiti Putra Malaysia, 7 orang (2.4%) adalah lepasan dari Universiti Teknologi Malaysia, 12 orang (4.1%) adalah lepasan dari Universiti Negara Jordan, 32 orang (11.0%) adalah lepasan dari Institut Pendidikan Guru Malaysia, 7 orang (2.4%) adalah lepasan dari Universiti Sultan Zainal Abidin, 27 orang (9.3%) adalah lepasan dari Universiti al-Azhar Mesir, 7 orang (2.4%) adalah lepasan dari Institut Agama Islam Negeri, Indonesia, 3 orang (1.0%) adalah lepasan dari Universiti Islam Madinah, 4 orang (1.4%) adalah lepasan dari Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor dan 11 orang (3.8%) adalah lepasan dari Universiti Terbuka Malaysia. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 10: Bilangan responden berdasarkan Institusi Pengajian Tinggi

Institut Pengajian Tinggi	Bil. Sampel	Peratus
Universiti Malaya	67	23.0
Universiti Kebangsaan Malaysia	54	18.6
Univ. Islam Antar. Malaysia	29	10.0
Universiti Sains Islam Malaysia	27	9.3
Universiti Putra Malaysia	4	1.4
Universiti Teknologi Malaysia	7	2.4
Universiti Jordan	12	4.1
Institut Pendidikan Guru	32	11.0
Universiti Sultan Zainal Abidin	7	2.4
Universiti al-Azhar	27	9.3
Ins. Agama Islam Negeri, Indon.	7	2.4
Universiti Islam Madinah	3	1.0
Kolej Univ. Islam Antar. Selangor	4	1.4
Universiti Terbuka Malaysia	11	3.8
Jumlah	291	100%

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Bilangan responden berdasarkan Pengkhususan Ijazah Pertama

Jadual 11 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan peringkat pendidikan. Jadual di bawah menunjukkan seramai 291 orang (100%) responden yang terlibat dalam kajian ini adalah terdiri daripada 50 orang (17.2%) responden adalah daripada bidang usuluddin semasa ijazah pertama, 87 orang (29.9%) responden adalah daripada bidang syariah, 38 orang (13.1%) responden adalah daripada bidang bahasa arab, 84 orang (28.9%) responden adalah daripada bidang pengajian Islam, 4 orang (1.4%) responden adalah daripada bidang dakwah dan pengurusan Islam, 8 orang (2.7%) responden adalah daripada bidang perbandingan agama, 4 orang (1.4%) responden adalah daripada bidang Quran Sunnah, 3 orang (1.0%) responden adalah daripada bidang pengajian ilmu wahyu dan warisan Islam dan 13 orang (4.5%) responden adalah daripada bidang sejarah dan tamadun Islam. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 11 : Bilangan responden berdasarkan Pengkhususan Ijazah Pertama

Pengkhususan Ijazah Pertama	Bil. Sampel	Peratus
Usuluddin	50	17.2
Syariah	87	29.9
Bahasa Arab	38	13.1
Pengajian Islam	84	28.9
Dakwah Dan Pengurusan Islam	4	1.4
Perbandingan Agama	8	2.7
Quran Sunnah	4	1.4
Peng. Ilmu Wahyu & Warisan Islam	3	1.0
Sejarah Dan Tamadun Islam	13	4.5
Jumlah	291	100%

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Bilangan Responden Berdasarkan Tempoh Perkhidmatan

Jadual 12 menunjukkan bilangan responden kajian berdasarkan tempoh perkhidmatan di dalam bidang perguruan. Jadual di bawah menunjukkan seramai 291 orang (100%) responden yang terlibat dalam kajian ini adalah terdiri daripada 15 orang (5.2%) responden yang telah berkhidmat antara 1-5 tahun, 83 orang (28.5%)

responden yang telah berkhidmat antara 6-10 tahun, 87 orang (29.9%) responden yang telah berkhidmat antara 11-15 tahun, 69 orang (23.7%) responden yang telah berkhidmat antara 16-20 tahun, 34 orang (11.7%) responden yang telah berkhidmat antara 21-25 tahun 3 orang (1.0%) responden yang telah berkhidmat antara 26-30 tahun. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 12 : Bilangan responden berdasarkan tempoh perkhidmatan

Tempoh (tahun)	Bil. Sampel	Peratus (%)
1-5	15	5.2
6-10	83	28.5
11-15	87	29.9
16-20	69	23.7
21-25	34	11.7
26-30	3	1.0
Jumlah	291	100%

Sumber: Analisis Soal Selidik Menggunakan SPSS

Keputusan Analisis Item-Item Bahagian B

Bahagian B adalah penilaian berkaitan tahap kefahaman responden terhadap kenyataan-kenyataan yang disenaraikan oleh pengkaji. Terdapat sebanyak 7 item yang dinyatakan iaitu item B1, B2, B3, B4, B5, B6 dan B7. Kesemuanya adalah berkaitan dengan penilaian berkaitan kefahaman responden terhadap hadith-hadith fadilat yang diukur dengan skala likert iaitu sangat tidak setuju (STS), tidak setuju (TS), tidak pasti (TP), setuju (S) dan sangat setuju (ST).

Jadual 13 di bawah menunjukkan skor min dan sisihan piawai bagi tahap kefahaman guru-guru pendidikan Islam berkaitan hadith-hadith fadilat. Hasil dapatan kajian ini secara keseluruhannya berada di tahap sederhana tinggi, dengan mencatat skor min 3.89 dan sisihan piawai 0.982. Secara terperinci, dapatan skor min dan sisihan piawai bagi kebanyakan item dalam bahagian ini berada di tahap sederhana tinggi, dan hanya dua item yang berada di tahap tinggi.

Bagi item B1 mencatat skor min 3.78 dan sisihan piawai 0.906, item B2 mencatat skor min 3.49 dan sisihan piawai 0.998, item B3 mencatat skor min 3.75 dan sisihan piawai 0.974, item B4

mencatat skor min 3.77 dan sisihan piawai 1.348, item B5 mencatat skor min 4.22 dan sisihan piawai 1.165, item B6 mencatat skor min 4.53 dan sisihan piawai 0.681 dan item B7 mencatat skor min 3.67 dan sisihan piawai 0.801. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 13: Skor Min dan Sisihan Piawai Tahap Kefahaman Guru-guru Pendidikan Islam Mengenai Hadith-hadith Fadilat

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Saya mengetahui perbezaan hadith sahih, hasan, da'if dan palsu (B1)	3.78	0.906	Sederhana Tinggi
2	Hadith-hadith fadilat yang da'if (lemah) boleh diamalkan tetapi dengan syarat-syarat tertentu (B2)	3.49	0.998	Sederhana Tinggi
3	Sesuatu amalan boleh diamalkan sekiranya membawa kebaikan walaupun bersumberkan hadith da'if (B3)	3.75	0.974	Sederhana Tinggi
4	Hadith-hadith fadilat yang terlalu lemah dan palsu tidak boleh dijadikan amalan (B4)	3.77	1.348	Sederhana Tinggi
5	Saya mengetahui status kualiti setiap hadith fadilat yang saya amalkan (B5)	4.22	1.165	Tinggi
6	Hadith-hadith fadilat yang palsu tidak boleh disandarkan kepada Rasulullah SAW. (B6)	4.53	0.681	Tinggi
7	Setiap hadith fadilat yang kita amalkan perlulah diketahui status hadith tersebut (B7)	3.67	0.801	Sederhana Tinggi
Jumlah Keseluruhan		3.89	0.982	Sederhana Tinggi

Sumber: Analisis SPSS

Keputusan Analisis Item-item Bahagian C

Bahagian C adalah penilaian berkaitan tahap pengetahuan responden terhadap hadith-hadith yang disenaraikan oleh pengkaji sama ada responden pernah mengetahuinya atau pun tidak pernah mengetahui. Terdapat sebanyak 14 item yang dinyatakan iaitu item CA1, CB1, CB2, CB3, CC1, CC2, CC3, CC4, CD1, CD2, CD3, CE1, CE2 DAN CE3 . Kesemuanya adalah berkaitan dengan penilaian berkaitan pengetahuan responden terhadap hadith-hadith fadilat yang diukur dengan skala guttman iaitu sangat Pernah Mengetahui (PM) atau pun Tidak Pernah Mengetahui (TPM).

Jadual 14 di bawah menunjukkan jumlah kekerapan dan peratus bagi tahap pengetahuan guru-guru pendidikan Islam berkaitan hadith-hadith fadilat yang dinyatakan. Hasil dapatan kajian ini secara keseluruhannya menunjukkan bahawa majoriti responden pernah mengetahui hadith-hadith fadilat yang dinyatakan iaitu dengan peratus keseluruhan 62.4% manakala peratus keseluruhan responden yang tidak pernah mengetahui pula ialah 37.6%.

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CA1 [Apabila seseorang berwuduk kemudian pergi ke masjid, maka Allah menulis baginya setiap satu langkah satu kebaikan dan dihapus pula satu keburukan, ditinggikan darjatnya. (*da'if jiddan*)] adalah seramai 261 orang (89.7%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CA1 adalah seramai 30 Orang (10.3%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CB1 [Anas bin Malik r.a mengatakan Rasulullah SAW. bersabda: “Wahai Uthman bin Maz’un, barangsiapa yang mendirikan solat Subuh secara berjemaah, maka baginya mendapat pahala seperti pahala orang yang beribadah haji dan umrah yang diterima. Wahai Uthman, barangsiapa mendirikan solat Zohor secara berjemaah, semuanya seperti itu dan di tambah lagi mendapat tujuh darjat di syurga Firdaus. Wahai Uthman, barangsiapa mendirikan solat Asar secara berjemaah kemudian dilanjutkan berzikir kepada Allah sampai matahari terbenam, maka seakan-akan dia telah memerdekakan hamba sahaya daripada keturunan Ismail a.s beserta setiap orang dari mereka 12,000 orang. Wahai Uthman, barangsiapa mendirikan solat Maghrib secara berjemaah maka baginya telah melaksanakan dua

puluh lima kali solat seperti itu dan ditambah memperoleh tujuh darjat di Syurga Adn. Wahai Uthman, barangsiapa mendirikan solat Isyak secara berjemaah maka seakan-akan telah beribadah di malam Lailatul Qadar. (*da'if jiddan*)] adalah seramai 128 orang (44.0%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CB1 adalah seramai 163 Orang (56.0%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CB2 [Barangsiapa mempermainkan solatnya, maka Allah akan memberikan lima belas seksaan. Enam seksaan diberikan sebelum mati, tiga seksaan menjelang kematian, tiga seksaan ketika berada dalam kubur, tiga seksaan setelah keluar dari kubur. (palsu)] adalah seramai 136 orang (46.7%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CB2 adalah seramai 155 Orang (53.3%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CB3 [Apabila seseorang meninggalkan solat kerana sengaja maka namanya akan ditulis dipintu neraka termasuk orang yang memasukinya. (palsu)] adalah seramai 154 orang (52.9%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CB3 adalah seramai 137 Orang (47.1%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CC1 [Bacaan al-Fatihah itu boleh menawarkan seseorang yang terkena racun. (palsu)] adalah seramai 207 orang (71.1%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CC1 adalah seramai 84 Orang (28.9%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CC2 [Bacalah ayat al-Kursi kerana Allah akan memelihara engkau sekeluarga dan rumah engkau hingga daerah-daerah yang ada di sekeliling rumah mu. (*la asl lah*)] adalah seramai 259 orang (89.0%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CC2 adalah seramai 32 Orang (11.0%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CC3 [Barangsiapa yang membaca al-Fatihah dan ayat al-Kursi di rumahnya, dia tidak akan ditimpa oleh mudarat dan penganiayaan manusia dan jin pada hari itu. (*la asl lah*)] adalah seramai 222 orang (76.3%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CC3 adalah seramai 69 Orang (23.7%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CC4 [Barang siapa membaca “katakanlah Tuhan

ku ialah Allah yang Maha Esa”(surah al-Ikhlâs) sebanyak tiga kali, maka ia seperti membaca al-Quran seluruhnya. (*da‘îf jiddan*)] adalah seramai 254 orang (87.3%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CC4 adalah seramai 37 Orang (12.7%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CD1 [Barangsiapa menulis selawat kepadaku di dalam sebuah kitab, maka para malaikat tetap memohonkan keampunan baginya selama namaku masih tertulis di dalam kitab tersebut (palsu)] adalah seramai 97 orang (33.3%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CD1 adalah seramai 194 Orang (66.7%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CD2 [Barangsiapa berselawat untukku sekali, maka tidak ada baginya dosa walaupun sebesar zarah atau biji sawi (palsu)] adalah seramai 94 orang (32.3%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CD2 adalah seramai 197 Orang (67.7%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CD3 [Barangsiapa membaca selawat untukku tiap-tiap hari sebanyak tiga kali dan tiap-tiap malam sebanyak tiga kali kerana cinta kepadaku serta rindu kepadaku, maka adalah sudah semestinya Allah memberi keampunan kepadanya, semua dosanya pada hari itu dan semua dosanya pada malam itu. (*da‘îf jiddan*)] adalah seramai 141 orang (48.5%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CD3 adalah seramai 150 orang (51.5%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CE1 [Barangsiapa mengucapkan *basmalah* dan *hawqalah*, Allah lepaskan dia dari 70 pintu bermacam-macam bala dan kesukaran, duka cita dan kesakitan. (*da‘îf jiddan*)] adalah seramai 186 orang (63.9%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CE1 adalah seramai 105 Orang (36.1%).

Jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CE2 [Apabila engkau berwuduk ucapkanlah *basmalah*, kerana malaikat penjagamu tidak berhenti menuliskan kebajikan sehingga engkau selesai..... (palsu)] adalah seramai 157 orang (54.0%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CE2 adalah seramai 134 Orang (46.0%).

Dan jumlah kekerapan dan peratus responden yang pernah mengetahui item CE3 [Tiada seorang daripada kamu yang akan masuk ke rumah kecuali syaitan akan mengikutinya. Akan tetapi apabila dia masuk ke rumah dan mengucapkan *basmalah* berkatalah syaitan, tiada tempat untukku di rumah ini. Apabila dia menghadap makanan, dia mengucapkan *basmalah*, berkatalah syaitan, tiada makanan untukku di sini. Apabila dia menghadap minuman, dia mengucapkan *basmalah*, berkatalah syaitan, tiada minuman untukku di sini. Dan apabila dia mahu tidur dia mengucapkan *basmalah*, berkatalah syaitan, tiada tempat tidur bagiku di sini. Dan apabila dia meninggalkan *basmalah*, ketika masuk, maka syaitan akan mengikutinya. Apabila dia meninggalkannya ketika makan, maka syaitan akan makan bersamanya dan apabila dia mahu minum syaitan lebih dahulu meletakkan bibirnya digelas. (palsu)] adalah seramai 248 orang (85.2%) manakala responden yang tidak pernah mengetahui item CE3 adalah seramai 43 orang (14.8%). Keterangan ini boleh dilihat daripada jadual di bawah:

Jadual 14: Tahap Pengetahuan Responden Mengenai Hadith-Hadith Fadilat

Bil	Item	Pernah Mengetahui		Tidak Pernah Mengetahui		Jumlah
		Kekerapan	Peratus	Kekerapan	Peratus	
1	CA1	261	89.7%	30	10.3%	291 (100%)
2	CB1	128	44.0%	163	56.0%	291 (100%)
3	CB2	136	46.7%	155	53.3%	291 (100%)
4	CB3	154	52.9%	137	47.1%	291 (100%)
5	CC1	207	71.1%	84	28.9%	291 (100%)
6	CC2	259	89.0%	32	11.0%	291 (100%)
7	CC3	222	76.3%	69	23.7%	291 (100%)

Bil	Item	Pernah Mengetahui		Tidak Pernah Mengetahui		Jumlah
		Kekerapan	Peratus	Kekerapan	Peratus	
8	CC4	254	87.3%	37	12.7%	291 (100%)
9	CD1	97	33.3%	194	66.7%	291 (100%)
10	CD2	94	32.3%	197	67.7%	291 (100%)
11	CD3	141	48.5%	150	51.5%	291 (100%)
12	CE1	186	63.9%	105	36.1%	291 (100%)
13	CE2	157	54.0%	134	46.0%	291 (100%)
14	CE3	248	85.2%	43	14.8%	291 (100%)
Jumlah		2544	874.20%	1530	525.8%	4074 (1400%)
Purata (Min)		181.7	62.4%	109.3	37.6%	100%

Sumber : Analisis Soal Selidik

Keputusan Analisis Item-item Bahagian D

Bahagian D adalah penilaian berkaitan tahap pengamalan responden terhadap amalan-amalan yang disenaraikan oleh pengkaji. Terdapat sebanyak 20 item yang dinyatakan iaitu item DA1, DB1, DB2, DB3, DB4, DB5, DB6, DC1, DC2, DC3, DC4, DD1, DD2, DD3, DD4, DE1, DE2, DE3, DE4 dan DE5. Kesemuanya adalah berkaitan dengan penilaian berkaitan pengamalan responden terhadap amalan-amalan berdasarkan hadith-hadith fadilat yang diukur dengan skala likert iaitu sangat tidak setuju (STS), tidak setuju (TS), tidak pasti (TP), setuju (S) dan sangat setuju (ST).

Jadual 15 di bawah menunjukkan skor min dan sisihan piawai bagi tahap pengamalan guru-guru pendidikan Islam berkaitan hadith-hadith fadilat. Hasil dapatan kajian ini secara keseluruhannya berada di tahap sederhana tinggi, dengan mencatat skor min 3.34 dan sisihan piawai 1.021. Secara terperinci,

dapatan skor min dan sisihan piawai bagi kebanyakan item dalam bahagian ini berada di tahap sederhana tinggi, dan hanya tujuh item yang berada di tahap sederhana rendah.

Bagi item DA1 mencatat skor min 3.52 dan sisihan piawai 1.090. Item DB1 mencatat skor min 2.96 dan sisihan piawai 1.021. Item DB2 mencatat skor min 2.91 dan sisihan piawai 0.966. Item DB3 mencatat skor min 2.83 dan sisihan piawai 0.967. Item DB4 mencatat skor min 2.87 dan sisihan piawai 0.994. Item DB5 mencatat skor min 2.92 dan sisihan piawai 0.979. Item DB6 mencatat skor min 3.24 dan sisihan piawai 1.115.

Item DC1 mencatat skor min 3.38 dan sisihan piawai 0.973. Item DC2 mencatat skor min 3.98 dan sisihan piawai 0.881. Item DC3 mencatat skor min 3.99 dan sisihan piawai 0.855. Item DC4 mencatat skor min 3.85 dan sisihan piawai 0.983.

Item DD1 mencatat skor min 2.52 dan sisihan piawai 0.948. Item DD2 mencatat skor min 2.91 dan sisihan piawai 1.078. Item DD3 mencatat skor min 3.13 dan sisihan piawai 1.127. Item DD4 mencatat skor min 3.22 dan sisihan piawai 1.142. Item DE1 mencatat skor min 3.38 dan sisihan piawai 1.065. Item DE2 mencatat skor min 3.54 dan sisihan piawai 1.061. Item DE3 mencatat skor min 3.79 dan sisihan piawai 1.118. Item DE4 mencatat skor min 3.92 dan sisihan piawai 1.051. Item DE5 mencatat skor min 3.91 dan sisihan piawai 1.001. Keterangan ini ditunjukkan dalam jadual berikut:

Jadual 15: Skor Min dan Sisihan Piawai Tahap Pengamalan Guru-guru Pendidikan Islam Berkaitan Hadith-hadith Fadilat

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Sebelum ke masjid, saya mengambil wuduk di rumah kerana saya mengharapkan agar Allah menulis bagi setiap satu langkah satu kebaikan dan dihapus pula satu keburukan dan ditinggikan darjat sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DA1)	3.52	1.090	Sederhana Tinggi

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
2	Saya bersolat subuh secara berjemaah supaya saya mendapat pahala seperti pahala orang yang beribadah haji dan umrah yang diterima sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB1)	2.96	1.021	Sederhana Tinggi
3	Saya bersolat zohor secara berjemaah supaya saya mendapat pahala seperti pahala orang yang beribadah haji dan umrah yang diterima dan mendapat tujuh darjat di syurga Firdaus sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB2)	2.91	.966	Sederhana Rendah
4	Saya bersolat asar secara berjemaah supaya saya dianugerahkan pahala seakan-akan telah memerdekakan sahaya dari keturunan Ismail a.s beserta setiap orang dari mereka 12,000 orang sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB3)	2.83	.967	Sederhana Rendah
5	Saya bersolat maghrib secara berjemaah supaya saya dikurniakan pahala seumpama melaksanakan dua puluh lima kali solat seperti itu dan ditambah memperolehi tujuh darjat di Syurga Adn sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB4)	2.87	.994	Sederhana Rendah

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
6	Saya bersolat isya' secara berjemaah supaya saya dikurniakan pahala seakan-akan telah beribadah di malam Lailatul Qadar sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB5)	2.92	.979	Sederhana Rendah
7	Saya tidak pernah meninggalkan solat fardu dengan sengaja kerana saya khawatir dan takut nama saya akan ditulis dipintu neraka termasuk orang yang akan memasukinya sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DB6)	3.24	1.115	Sederhana Tinggi
8	Saya mengamalkan bacaan surah al-Fatihah apabila terkena racun sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DC1)	3.38	.973	Sederhana Tinggi
9	Saya mengamalkan bacaan ayat al-Kursi di rumah supaya Allah memelihara keluarga dan rumah saya serta kawasan persekitaran sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DC2)	3.98	.881	Sederhana Tinggi
10	Saya mengamalkan bacaan surah al-Fatihah dan ayat al-Kursi setiap hari supaya Allah menyelamatkan saya daripada sebarang musibah dan kejahatan manusia atau jin sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DC3)	3.99	.855	Sederhana Tinggi

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
11	Saya mengamalkan bacaan surah al-Ikhlās sebanyak 3 kali supaya saya diberikan pahala seumpama membaca al-Quran keseluruhannya sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DC4)	3.85	.983	Sederhana Tinggi
12	Saya menulis selawat ke atas Rasulullah SAW. di dalam buku atau kitab supaya selama mana selawat tersebut masih tertulis, malaikat memohon keampunan untuk saya sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DD1)	2.52	.948	Sederhana Rendah
13	Saya berselawat ke atas Rasulullah SAW. supaya tiada lagi dosa untuk saya walau sebesar biji sawi sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DD2)	2.91	1.078	Sederhana Rendah
14	Saya berselawat ke atas Rasulullah SAW. sebanyak 3 kali pada waktu siang dan 3 kali pada waktu malam semata-mata kerana rindukan Rasulullah SAW. supaya Allah ampunkan semua dosa saya sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DD3)	3.13	1.127	Sederhana Tinggi

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
15	Saya berselawat ke atas Rasulullah SAW. sebanyak 10 kali pada waktu pagi dan 10 kali pada waktu petang dengan harapan agar Allah menyelamatkan saya pada hari kiamat dan dikumpulkan bersama para nabi dan siddiqin sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DD4)	3.22	1.142	Sederhana Tinggi
16	Saya mengamalkan bacaan <i>basmalah</i> dan <i>hawqalah</i> supaya Allah melepaskan saya dari 70 pintu bermacam-macam bala dan kesukaran, duka cita dan kesakitan sebagaimana hadith fadilat yang saya tahu. (DE1)	3.38	1.065	Sederhana Tinggi
17	Saya membaca <i>basmalah</i> semasa berwudu' supaya malaikat akan menuliskan kebaikan untuk saya sehingga selesai wudu' sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DE2)	3.54	1.061	Sederhana Tinggi
18	Saya membaca <i>basmalah</i> sebelum masuk rumah supaya syaitan tidak berdaya untuk ikut sekali masuk ke dalam rumah sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DE3)	3.79	1.118	Sederhana Tinggi

Bil	Item	Skor Min	Sisihan Piawai	Tahap
19	Saya membaca <i>basmalah</i> sebelum makan dan minum supaya syaitan tidak dapat ikut makan dan minum sekali sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DE4)	3.92	1.051	Sederhana Tinggi
20	Saya membaca <i>basmalah</i> sebelum tidur supaya syaitan tidak dapat tidur bersama saya sebagaimana hadith fadilat yang saya pernah tahu. (DE5)	3.91	1.001	Sederhana Tinggi
Jumlah Keseluruhan		3.34	1.021	Sederhana Tinggi

Sumber : Analisis SPSS

Analisis Tahap Kefahaman dan Pengamalan Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Berdasarkan Perbezaan Latar Belakang Responden

Analisis bahagian ini adalah untuk melihat adakah wujud perbezaan dari segi kefahaman dan pengamalan berkaitan hadith-hadith fadilat disebabkan perbezaan latar belakang responden. Latar belakang yang dimaksudkan ialah jantina, umur, peringkat pendidikan dan pengkhususan ijazah pertama.

Analisis Tahap Kefahaman dan Pengamalan Berdasarkan Perbezaan Jantina

Jadual 16: Perbezaan Kefahaman Berkaitan Hadith-Hadith Fadilat Mengikut Jantina

Jantina	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Lelaki	87	2.4943	1.07696	0.007
Perempuan	204	2.8480	0.98333	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 16, keputusan ujian menunjukkan nilai (p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .007 dimana nilai ini lebih kecil daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Kefahaman bagi kumpulan lelaki [Min=2.4943, SP=1.07696] dan perempuan[Min=2.8480, SP=0.98333]. Merujuk kepada jadual min, purata tahap kefahaman guru-guru perempuan adalah lebih tinggi berbanding dengan guru-guru lelaki.

Jadual 17: Perbezaan Pengamalan Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Jantina

Jantina	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Lelaki	87	1.7126	0.66312	0.000
Perempuan	204	2.2941	0.81353	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 17 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .000 dimana nilai ini lebih kecil daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Pengamalan bagi kumpulan lelaki [Min=1.7126, SP=0.66312] dan perempuan[Min=2.2941, SP=0.81353]. Merujuk kepada jadual min, purata tahap pengamalan guru-guru perempuan adalah lebih tinggi berbanding dengan guru-guru lelaki.

Analisis Tahap Kefahaman dan Pengamalan Berdasarkan Perbezaan Umur

Jadual 18: Perbezaan Kefahaman Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Umur

Umur	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
21-25	11	4.2468	.35623	0.001
26-30	48	4.0089	.45597	
31-35	84	3.6718	.71473	
36-40	76	3.8759	.66898	
41-45	36	4.1032	.63302	
46-50	30	4.0190	.32214	
51-55	6	3.5000	.23474	
Jumlah	291	3.8881	.62548	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 18 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai (p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .001 dimana nilai ini lebih kecil daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Kefahaman bagi kumpulan umur 21-25 tahun [Min=4.2468, SP=.35623], umur 26-30 tahun [Min=4.0089, SP=.45597], umur 31-35 tahun [Min=3.6718, SP=.71473], umur 36-40 tahun [Min=3.8759, SP=.66898], umur 41-45 tahun [Min=4.1032, SP=.63302], umur 46-50 tahun [Min=4.0190, SP=.32214] dan umur 51-55 tahun [Min=3.5000, SP=.23474]. Merujuk kepada jadual min, purata tahap kefahaman guru-guru berumur 21-25 tahun adalah paling tinggi berbanding guru-guru yang berumur selain 21-25 tahun.

Jadual 19: Perbezaan Pengamalan Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Umur

Umur	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
21-25	11	3.7136	.28026	0.000
26-30	48	3.6417	.58166	
31-35	84	3.3661	.67700	
36-40	76	3.1039	.82768	
41-45	36	3.4361	.59685	
46-50	30	3.2117	.51036	
51-55	6	2.8750	1.12283	
Jumlah	291	3.3388	.70650	

Sumber : Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 19 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .000 dimana nilai ini lebih kecil daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Pengamalan bagi kumpulan umur 21-25 tahun [Min=3.7136, SP=.28026], umur 26-30 tahun [Min=3.6417, SP=.58166], umur 31-35 tahun [Min=3.3661, SP=.67700], umur 36-40 tahun [Min=3.1039, SP=.82768], umur 41-45 tahun [Min=3.4361, SP=.59685], umur 46-50 tahun [Min=3.2117, SP=.51036] dan umur 51-55 tahun [Min=2.8750, SP=1.12283]. Merujuk kepada jadual min, purata tahap pengamalan guru-guru berumur 21-25 tahun adalah paling tinggi berbanding guru-guru yang berumur selain 21-25 tahun.

Analisis Tahap Kefahaman dan Pengamalan Berdasarkan Perbezaan Peringkat Pendidikan

Jadual 20: Perbezaan Kefahaman Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Peringkat Pendidikan

Peringkat Pendidikan	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Diploma	17	3.5714	.66815	0.057
Ijazah Sarjana Muda	237	3.8921	.63533	
Ijazah Sarjana	37	4.0077	.49481	
Jumlah	291	3.8881	.62548	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 20 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .057 dimana nilai ini lebih besar daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Kefahaman bagi kumpulan tahap pendidikan diploma [Min=3.5714, SP=.66815], tahap pendidikan Ijazah sarjana Muda [Min=3.8921, SP=.63533] dan tahap pendidikan Ijazah Sarjana [Min=4.0077, SP=.49481], Merujuk kepada jadual min, purata tahap kefahaman guru-guru yang mendapat tahap pendidikan peringkat Ijazah Sarjana adalah paling tinggi berbanding guru-guru berada di tahap pendidikan diploma dan Ijazah Sarjana Muda.

Jadual 21: Perbezaan Pengamalan Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Peringkat Pendidikan

Peringkat Pendidikan	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Diploma	17	3.4824	1.01642	0.630
Ijazah Sarjana Muda	237	3.3371	.70049	
Ijazah Sarjana	37	3.2838	.57627	
Jumlah	291	3.3388	.70650	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 21 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(p) *Sig.(2-Tailed)* ialah .630 dimana nilai ini lebih besar daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Pengamalan bagi kumpulan tahap pendidikan diploma [Min=3.4824, SP=1.01642], tahap pendidikan Ijazah sarjana Muda [Min=3.3371, SP=.70049] dan tahap pendidikan Ijazah Sarjana [Min=3.2838, SP=.57627], Merujuk kepada jadual min, purata tahap kefahaman guru-guru yang mendapat tahap pendidikan peringkat Ijazah Sarjana adalah paling tinggi berbanding guru-guru berada di tahap pendidikan diploma dan Ijazah Sarjana Muda.

Analisis Tahap Kefahaman dan Pengamalan Berdasarkan Perbezaan Pengkhususan Ijazah Pertama

Jadual 22: Perbezaan Kefahaman Berkaitan Hadith-hadith Fadilat Mengikut Pengkhususan Ijazah Pertama

Pengkhususan Ijazah Pertama	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Usuluddin	50	2.7000	1.01519	0.269
Syariah	87	2.6322	1.03559	
Bahasa Arab	38	3.0263	1.17374	
Pengajian Islam	84	2.8214	1.03156	
Dakwah Dan Pengurusan Islam	4	3.0000	.00000	
Perbandingan Agama	8	2.0000	1.06904	
Quran Sunnah	4	3.0000	.00000	
Peng. Ilmu Wahyu & Warisan Islam	3	3.0000	.00000	
Sejarah Dan Tamadun Islam	13	2.5385	.51887	
Jumlah	291	2.7423	1.02330	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 22 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(p) *Sig.(2-Tailed)* ialah 0.269 dimana nilai ini lebih besar daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Kefahaman bagi kumpulan usuluddin [Min=2.7000, SP=1.01519], syariah [Min=2.6322, SP=1.03559], Bahasa Arab [Min=3.0263, SP=1.17374], Pengajian Islam [Min=2.8214, SP=1.03156], Dakwah dan Pengurusan Islam [Min=3.0000, SP=.00000], Perbandingan Agama [Min=2.0000, SP=1.06904], Quran Sunnah [Min=3.0000, SP=.00000], Pengajian Ilmu Wahyu dan Warisan Islam [Min=3.0000, SP=.00000] dan Sejarah dan Tamadun Islam [Min=2.5385, SP=.51887].

Jadual 23: Perbezaan Pengamalan Berkaitan Hadith-Hadith Fadilat Mengikut Pengkhususan Ijazah Pertama

Pengkhususan Ijazah Pertama	Bil	Min	Sisihan Piawai	Tahap Signifikan
Usuluddin	50	1.9200	.63374	0.000
Syariah	87	2.2529	.96711	
Bahasa Arab	38	1.6842	.66191	
Pengajian Islam	84	2.1786	.67949	
Dakwah Dan Pengurusan Islam	4	4.0000	.00000	
Perbandingan Agama	8	2.0000	.00000	
Quran Sunnah	4	3.0000	.00000	
Peng. Ilmu Wahyu & Warisan Islam	3	2.0000	.00000	
Sejarah Dan Tamadun Islam	13	2.1538	.89872	
Jumlah	291	2.1203	.81535	

Sumber: Analisis SPSS

Merujuk kepada jadual 23 di atas, keputusan ujian menunjukkan nilai(*p*) *Sig.(2-Tailed)* ialah 0.000 dimana nilai ini lebih kecil daripada nilai $\alpha=0.05$, dari sini boleh dibuat kesimpulan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik didalam nilai min bagi pembolehubah Tahap Pengamalan bagi kumpulan usuluddin [Min=1.9200, SP=.63374], syariah [Min=2.2529, SP=.96711], Bahasa Arab [Min=1.6842, SP=.66191], Pengajian Islam [Min=2.1786, SP=.67949], Dakwah Dan Pengurusan Islam [Min=4.0000, SP=.00000], Perbandingan Agama [Min=2.0000, SP=.00000], Quran Sunnah [Min=3.0000, SP=.00000], Pengajian Ilmu Wahyu dan Warisan Islam [Min=2.0000, SP=.00000] dan Sejarah dan Tamadun Islam [Min=2.1538, SP=.89872].

Penutup

Hasil daripada kajian ini menunjukkan bahawa tahap kefahaman dan pengamalan guru-guru pendidikan Islam di daerah Pasir Gudang, Johor berkaitan hadith-hadith fadilat adalah berada pada tahap sederhana tinggi. Ini bermaksud, mereka mempunyai kefahaman yang baik berkaitan hadith-hadith fadilat namun di

sebalik itu pengamalan mereka terhadap hadith-hadith fadilat yang berstatus *da'if jiddan* (bersangatan lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la aṣl lah* (tiada asal baginya) juga adalah berada pada tahap sederhana tinggi. Ini menunjukkan bahawa ramai daripada kalangan guru-guru pendidikan Islam ini yang mengamalkan hadith-hadith fadilat yang berstatus sedemikian. Ini menunjukkan bahawa kebanyakan hadis-hadis fadilat yang masyhur yang telah tersebar dalam kalangan masyarakat Islam di Johor khususnya telah pun menjadi pegangan dan sumber rujukan bagi amalan-amalan yang berkaitan. Sikap mengambil mudah¹⁰ dengan menerima semua hadis yang diketahui dan mengamalkannya tanpa meneliti dan mengambil pandangan ulama-ulama hadis terhadap statusnya adalah antara faktor kepada pengamalan hadis-hadis fadilat yang berstatus *da'if jiddan* (sangat lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la aṣl lah* (tiada asal baginya).

Kajian ini juga mendapati terdapat perbezaan yang signifikan dari sudut kefahaman dan pengamalan berkaitan hadith-hadith fadilat di kalangan guru-guru lelaki dan perempuan. Begitu juga terdapat perbezaan yang signifikan dari sudut kefahaman dan pengamalan akibat perbezaan umur. Manakala perbezaan tahap pendidikan guru-guru ini menunjukkan tiada perbezaan yang signifikan dari sudut kefahaman dan pengamalan. Perbezaan pengkhususan ijazah pertama pula menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan dari sudut kefahaman akan tetapi terdapat perbezaan yang signifikan dari sudut pengamalannya.

Dengan hasil kajian ini, dapatlah dinyatakan bahawa kefahaman guru-guru pendidikan Islam di daerah Pasir Gudang, Johor adalah agak baik. Namun terdapat sejumlah yang ramai mengamalkan hadith-hadith fadilat yang statusnya adalah *da'if jiddan* (bersangatan lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la aṣl lah* (tiada asal baginya). Jikalau guru-guru pendidikan Islam pun tidak mampu mengenalpasti status hadis-hadis fadilat yang tersebar di kalangan mereka, apatah lagi masyarakat Islam yang bukan berlatarbelakangkan pendidikan agama Islam. Sudah pasti, mereka lebih terdedah mengamalkan sesuatu amalan yang bersumberkan hadis-hadis yang statusnya adalah *da'if jiddan* (bersangatan

¹⁰ Faisal Ahmad Shah, "Penyebaran Hadis Palsu dalam Mediamassa dan Media Sosial: Realiti dan Cabaran", *HADIS: Jurnal Ilmiah Berwasit Tahun keenam* 11 (2016), 21.

lemah), *mawḍū'* (palsu) dan *la asl lah* (tiada asal baginya). Kajian Jawiah Dakir mendedahkan hampir 34.42% hadith *da'if* dan *mawḍū'* sering digunakan oleh masyarakat melayu di Malaysia¹¹. Selain guru-guru pendidikan Islam, terdapat juga golongan ulama, ustaz selebriti, imam, ustaz media sosial dan seumpamanya yang makin berani mengajar dan menyampaikan ilmu kepada masyarakat dengan sewenang-wenang menggunakan hadis palsu mahupun hadis yang lemah dalam menyampaikan hujah dan ilmu mereka¹². Ini juga menunjukkan bahawa golongan ini juga terdedah dengan kelemahan di dalam bidang hadis sehinggakan mereka mengambil hadis palsu di dalam penyampaian ilmu mereka. Sedar atau tidak, hadis yang telah tersebar meluas itu hakikatnya adalah hadis rekaan atau palsu. Disebabkan ianya diungkapkan oleh individu bergelar ustaz atau ustazah sejak sekian lama, penipuan yang dibuat menggunakan nama Rasulullah SAW itu dilihat semakin sinonim dengan penerimaan masyarakat di negara ini¹³. Faktor malas dalam mencari dan menuntut ilmu¹⁴ juga adalah penyebab kepada tersebarnya hadis palsu dan lemah sehinggakan hadis-hadis ini telah sebatikan dengan masyarakat Islam.

Adalah menjadi tanggungjawab ahli-ahli ilmu yang berkeahlian dan mempunyai kepakaran di dalam bidang hadith untuk menyebarkan kebenaran dalam kalangan masyarakat Islam agar amalan-amalan mereka adalah selari dengan kebenaran dan bersumberkan hadith-hadith yang dapat dipastikan sumber dan statusnya. Antara usaha-usaha yang boleh dilakukan ialah:

1. Menyebarkan kepada orang ramai berkaitan hadis-hadis yang sahih daripada Rasulullah SAW berserta terjemahannya kerana kebanyakan orang ramai buta hadis disebabkan buku-buku yang berkenaan kebanyakannya adalah di dalam bahasa Arab.

¹¹ Muhammad Faiz Fathi Asmori, Mohd Arif Nazri & Haziyah Hussin, "Hadith-Hadith dalam Buku Motivasi di Malaysia (Kajian Sanad dan Matan)", *AL-BANJARI* 16 (2017), 120.

¹² Fathul Bari Mat Jahya, "Mudarat Penyebaran Hadis Palsu, Lemah", laman sesawang *Sinar Harian*, dicapai 17 Jun 2018, <http://www.sinarharian.com.my/rencana/mudarat-penyebaran-hadis-lemah-palsu-1.325096>

¹³ Mohd Shah Che Ahmad, "Hadis Palsu Punca Syirik", laman sesawang *Utusan*, dicapai 17 Jun 2018, <http://www.utusan.com.my/rencana/agama/hadis-palsu-punca-syirik-1.217538>

¹⁴ Fathul Bari Mat Jahya, "Mudarat Penyebaran Hadis Palsu, Lemah", laman sesawang *Sinar Harian*, dicapai 17 Jun 2018, <http://www.sinarharian.com.my/rencana/mudarat-penyebaran-hadis-lemah-palsu-1.325096>.

2. Menyebarkan kepada orang ramai risalah-risalah mengenai hadis-hadis palsu dan bahayanya kepada iman dan Islam.

3. Mengadakan majlis-majlis penerangan dan memuatkan di dalam teks khutbah-khutbah Jumaat yang khusus mengenai keburukan-keburukan hadis palsu dan lemah dari semasa ke semasa.

4. Mengadakan kursus-kursus kepada guru-guru agama, imam-imam, pendakwah atau guru takmir mengenai selok-belok hadis dengan memberikan penekanan khusus kepada hadis-hadis lemah, palsu dan yang seumpama dengannya.

5. Memastikan kandungan teks khutbah Jumaat yang dibacakan pada setiap hari Jumaat oleh para khatib atau imam adalah bebas daripada hadis-hadis palsu dan tersangat lemah.

6. Memastikan buku-buku atau kitab-kitab yang dijadikan rujukan dan sumber pembelajaran di sekolah-sekolah, pondok-pondok, masjid-masjid, surau-surau dan sebagainya adalah bersih daripada hadis-hadis palsu dan tersangat lemah.

7. Mewujudkan enakmen undang-undang yang menghukum golongan yang menyebarkan hadis-hadis palsu samada penyampaian secara lisan ataupun bertulis.

Sekiranya kesemua usaha ini dapat dijalankan dengan sebaiknya, insya Allah matlamat melahirkan generasi umat Islam yang memahami dan mengamalkan amalan-amalan yang berpaksikan kepada sumber al-Qur'an dan hadis yang sahih dapat dizahirkan. Mempelajari ilmu hadis pastinya dapat menambah kefahaman terhadap hadis-hadis Rasulullah SAW. Mohd Azrin Johari¹⁵ didalam kajiannya terhadap kefahaman hadis kalangan ahli jemaah masjid dan surau di Shah Alam, Selangor mendapati sebanyak 97.8% responden mengatakan bertambah tahap kefahaman mereka tentang hadis setelah mengikuti pengajian hadis di masjid dan surau tersebut. Ini menunjukkan bahawa menghadiri majlis-majlis ilmu pastinya menyumbang kepada kefahaman yang lebih baik terhadap ilmu. Justeru, golongan guru-guru pendidikan Islam sekolah rendah juga perlulah mempunyai kesedaran untuk menambahkan nilai-nilai keilmuan dan

¹⁵ Mohd Azrin bin Johari, "Kajian Terhadap Kefahaman Hadith Kalangan Ahli Jemaah Masjid dan Surau di Shah Alam, Selangor", laman sesawang *The Online Journal of Islamic Education*, dicapai 3 Jun 2018, <http://ojie.um.edu.my/index.php/O-JIE/article/download/5252/3050/>

kefahaman di dalam diri mereka dengan mempelajari ilmu-ilmu Islam secara berterusan khususnya berkaitan hadis. Ilmu-ilmu tersebut boleh diperolehi samada mendatangi kuliah-kuliah ilmu, membaca hasil-hasil tulisan ilmiah dan sebagainya. Tidaklah cukup hanya dengan ilmu sedia ada kerana cabaran seorang pendidik seumpama guru-guru pendidikan Islam ini semakin mencabar.

Rujukan

- “Introduction to Cronbach’s Alpha”, laman sesawang *mattchoward.com*, dicapai 3 Februari 2018, <https://mattchoward.com/introduction-to-cronbachs-alpha/>
- Abū Zahw, Muḥammad. *Al-Ḥadīth wa al-Muḥaddithūn aw 'Ināyah al-Ummah al-Islāmiyyah bi al-Sunnah al-Nabawiyyah*. T.t.p : t.p, t.t.
- Chua Yan Piaw, *Kaedah Penyelidikan*. Ed. ke-3. Selangor, Malaysia: McGraw-Hill Education, 2014.
- Faisal Ahmad Shah, “Penyebaran Hadis Palsu dalam Mediamassa dan Media Sosial: Realiti dan Cabaran”, *HADIS: Jurnal Ilmiah Berwasit Tahun keenam* 11 (2016), 21.
- Fathul Bari Mat Jahya, “Mudarat Penyebaran Hadis Palsu, Lemah”, laman sesawang *Sinar Harian*, dicapai 17 Jun 2018, <http://www.sinarharian.com.my/rencana/mudarat-penyebaran-hadis-lemah-palsu-1.325096>
- Haris Abd Wahab & Siti Hajar Abu Bakar Ah. ed. *Kaedah Penyelidikan Kerja Sosial Pengalaman di Lapangan*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2016.
- Mohamed Najib Abdul Ghafar. “Kaitan Antara Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua dengan Kepuasan Kerja Ketua Panitia di Daerah Kluang”, laman sesawang *eprints.utm.my*, dicapai 3 Februari 2018 <http://eprints.utm.my/12154/1/JEM-2011-1-006.pdf>
- Mohd Awang Idris, Haslina Muhammad & R Zirwatul Aida R Ibrahim. *Metodologi Penyelidikan Sains Sosial*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2018.
- Mohd Azrin bin Johari. “Kajian Terhadap Kefahaman Hadith Kalangan Ahli Jemaah Masjid dan Surau di Shah Alam, Selangor”, laman sesawang *The Online Journal of Islamic*

- Education*, dicapai 3 Jun 2018, <http://ojie.um.edu.my/index.php/O-JIE/article/download/5252/3050/>
- Mohd Shah Che Ahmad, “Hadis Palsu Punca Syirik”, laman sesawang *Utusan*, dicapai 17 Jun 2018, <http://www.utusan.com.my/rencana/agama/hadis-palsu-punca-syirik-1.217538>
- Muhammad Faiz Fathi Asmori, Mohd Arif Nazri & Haziyah Hussin. “Hadith-Hadith dalam Buku Motivasi di Malaysia (Kajian Sanad dan Matan)”. *AL-BANJARI* 16 (2017), 120.
- Muhammad Mustafa Azami. *Kajian Metodologi dan Penulisan Hadith*, terj. Engku Ibrahim Engku Ismail. Selangor: Percetakan Dewan Bahasa dan Pustaka, 1989.

